

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadó tulajdonos:

OSOMOR KÁLMÁN.

Bor vásárok.

A Hevesmegyei Gazdasági egyesület legutóbb tartott gazdátó választmányi ülésen tett indítvány folytán elhatározta, hogy az Eger-visonta vidékének borai érdekében Gyöngyösön jövő év tavaszán bor vásárt rendez.

H. G. Egyesületének ezen kezdeményezése figyelmet elősmerést érdemel, mert végeredményében a közeljölét fejlesztését emelni célozza.

Mint minden új dolognak, ennek a nemes eszmének is már születésekor lettek ellenségei

Volt alkalmunk olyan egyénekkel tárgyalni ez ügyben, akik az egész kezdeményezésnek nem jósólnak sikert, halva születetl eszmének hirdetik.

Mi azonban egészen ellenkező nézetben vagyunk. És szentül megvagyunk győződve, hogy kellő körültekintéssel és odaadó öntudatos tevékenységgel nagy eredményeket lehet — nemcsak Gyöngyösön, de az ország bármely részében, ahol a szőlészettel nagyban foglalkoznak — elérni.

Hát miért legyen éppen a bor holt tőke? Ha minden egyéb terménnyel, iparcikkkel meglehet jelenni a vásáron: miért ne legyen a bor azon cikk, mely keresetlenül heverjen a pinczében?

Nem késő az eszmét megtestesíteni, de már előbb is lehetett volna azt tenni.

Hiszzen a borvásár nem egyéb, mint, hogy a vevőközönséget egy központba összebozza, s az eladó eladásra szánt borát bemutassa.

Hát mi van ebben gáncsolni, elítélni való?

Ezt csak azok ítélik el, akik az adást-vételt közvetítve annak jövedelméből élnek. Vagy azok, akik a pénzreszorult

szegény szőlész borát annak szorult helyzetét felhasználva potom árért összevenni szándékoznak.

De a reális kereskedelem, a reális eladó csak üdvözölheti az eszmét, mely még a legsikertelenebb esetben is csak előnyös lehet.

Igazolja ezt a Budapesten legutóbb megtartott borvásár.

Ez a maga nemében az első borvásár volt, és mégis minden várakozáson felül sikerült.

So an összetévesztették az eszmét; a borvásárt borkiállításnak jelzik, reá akarják fogni, hogy a borvásár nem egyéb borkiállításnál. Pedig hát ez nem így van.

A borkiállításon azt szoktuk bemutatni, hogy minő faj boraink vannak. Hirnevet, dicsőséget szereznünk a reklammal. Esetleg cégünket ösmertté tesszük. Azért tehát a borkiállításra boraink színét javát szoktuk kiállítani. Ellenben a borvásárra elvisszük a jó, a gyenge még a hibás bort is, mert hát különbözők a vevők szándékai.

S lehetetlen az, hogy azt a csekély fáradságot és kiadást, amivel a borvásáron való megjelenés kerül, ne fizetné ki magát.

Csak hogy aki a borvásárt rendezi, annak teljes odaadással és igaz körültekintéssel és valódi üzleti szellemmel kell bírnia.

Ha ezzel nem rendelkezik, és ezeket teljességében igénybe venni nem akarja; tegyen le a kezdeményezésről. Mert míg a jól vezetett borvásár sikert ad, addig a helytelenül szakértelem nélkül összeállított borvásár a borvidék jó hírnevét rontja.

Aki a borvásárt rendezi, annak első és kötelessége a vidék bortermelőit megnyerni. Addig, míg a termelőkkel rendszerben nincs, a vevőközönséghez nem is szólhat.

Alkalmos röpiratokkal, előzőleg tartott értekezletekkel és gyűlésekkel kell az eladókkal az eszmét megkedveltetni. S oda kell törekednie, hogy mielőtt a vásárló közönséget a részvételre felhívna, előbb össze kell írva lenni az eladó borok mennyiségének, feltüntetve faj, szín, és árával.

Igy előbb össze kell állítani a katalógust és a katalógust az Európában és külföldön lakó ösmert borkereskedőknek előre a meghívóval együtt el kell küldeni.

A kereskedőnek így alkalma van előre tájékozni magát a borkészletről, mely körülmény előbb reá bírja őt arra, hogy a borvásáron megjelenjen.

Igy azután a vevő már előre nyer némi tájékozást, a többit azután a helyszínen végzi el.

Értsük meg egymást.

Nemcsak a helyben lakó bortermelő mutathatja be borát de bárki azon borvidékről, amelyre a borvásár kiterjed.

A bemutatás egészen egyszerűen megy. Minden eladásra szánt borból 3–4 üvegbe mintát hoz. Ha azután a minta megtetszik és az konveniál, akkor azután a helyszínen a bort újból megnézheti és akkor az alkut megkötheti.

Tehát a borvásár egy oly üdvös intézkedés leend, mely a kezdeményező Gazdasági egyesületet dicséri.

Legtöbblet azt lehetne még vita tárgyává tenni, hogy a a borvásár mikor történjék meg. Itt már azután a nézetek megoszlanak.

Vannak, akik azt ősszel tartják alkalmasnak és vannak viszont, akik azt tavasszal látják jónak megtartani.

Itt mindakét nézetnek megvan a maga elfogadható jogsultsága, előnye és hátránya.

Alkik ősszel, például november hóban kívánják megtartani, azok azon elvből indulnak ki, hogy akkor még a borok nincsenek értékesítve; tehát a vásár nagyobb, inpozansabb lehet.

Ezzel szemben azonban az áll, hogy akkorra még legtöbb helyen a borokkal nincsenek rendben; — a borok nincsenek megtisztulva, — míg ellenben tavasszon már tiszta borokat lehet bemutatni.

A tavaszi vásár idejét mások ellenben azért nem tartják célhoz vezetőnek, mert akkorra már a borok nagyrészen eladattak, és így a borvásár kisebb, kevesebb minőségre szoríthatik.

Az elsőre nézve az a nézetünk, hogy a borvevő a kiforrás után azonnal képes megítélni a bor minőségét. Emellett szó az, hogy a kereskedő világ a borokat leginkább ősszel szerzi be,

A tavaszi mellett az szól, hogy még mindig van elég eladó bor tavasszal is. És végtére csak azt viszik vásárra: amit alakarnak adni. És legutoljára ősszel a borát senki sem tartja vissza, ha arra vevő rendes árért jelentkezik.

Ezt döntse el minden vidék, úgy, ahogy akarja, csak azt fogadja el, hogy nevesebb bor vidéken a borvásár kifizeti magát, és a véderedményében aszólészet és borászat szemelése érdekében történik.

Mennyit ért egy hold ojtvány szőlő? . . .

Az új szőlőkultúra terén kezdenek az eszmék tisztulni. Elhaladtunk odáig, hogy többé nincs szükség a telepítés serkentésére, a kivétel kevés kivánni valót hagy.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy elértünk a netovábbig; mert míg mindig merülnek felszínre kérdések, melyek helyes megoldást követelnek.

De azt akarjuk ezzel kifejezni, hogy a szőlők felújítási eljárásai már ösmertek, már a munkásnép és gazdák vérebe ment át annyira, hogy a felújítás egész biztonsággal halad célja felé.

Most már elérkezett az ideje annak, hogy a kész termőszőlők imitt-amott gazdát cserélnek, tehát ezzel szemben elérkezett ideje annak is, hogy a szőlők értéke körül-belül megállapitassék.

A szőlő értéke annyit képvisel amennyibe került, és annyit ér aminő jövedelmet képes hozni.

A megállapított ár a helyiviszonyokhoz képest változik, a földnek értéke és amily mértékben változnak a munkásoknak fizetni szokott átalán vagy napszám összegek.

Vegyük például, ami nagy bortermelő vidékünket Eger-Visonta vidéket.

Itt nálunk egy magyarhold szőlőnek való föld értéke manapság midőn a szőlőfelújítás oly rohamosan halad 600—700 korona, A jobb minőségű földért plane ha a városhoz közelebb van 800—1200 koronát is szívesen fizetnek.

Ezek szerint tehát az alap kiadás értéke 600—1200 korona.

A fordítás 70 cz. m-terre □-ölonként 16 fillér, így egy magyar hold föld megfordítása 192 koronába az elplanirozással együtt 200 koronába kerül

Az ültetési költségre lehet venni rendes viszonyok között 20 koronát.

3400 drb. keményfa 5 láb hosszú karó ezre 40 korona czirka 150 korona. — A karóknak a szőlőben való behordása és beverésére lehet számítani 20 koronát.

A szőlő rendszeresen csak a negyedik évben hoz termést, így a négy évi munkaér lehet számítani évenként 100 koronát, összesen 400 koronát.

Ezek szerint:

1	a talaj	—	—	—	—	—	—	600—1200
2.	fordítás	—	—	—	—	—	—	192— 192
3.	ültetés	—	—	—	—	—	—	20— 20
4.	karók	—	—	—	—	—	—	152— 152
5.	340 drb gyökeres ojtvány á 20 fil.							680— 680
6.	4 évi munkálás	—	—	—	—	—	—	400— 400

összesen : 2044—2644.

Tehát egy magyar hold szőlő beállítása kerül az ötödik évig 4 éven át 1442 koronába, ehhez hozzávéve a föld értéket: 2042—1642 koronába kerül.

Most nézzük meg, mennyit ér egy magyar hold szőlő. Annyit amily összeg a jövedelmét meghozza.

Egy magyar hold szőlő egyre-másra terem 15 hektoliter bort, melynek ha hektóját 30 koronával vesszük, egyre-másra egy hold szőlő termésének értékét 450 koronára lehet tenni, s ha a befektetett 2042—2642 koronát levonjuk a 7 százalék kamatát a 142—185 koronát mondjuk 200 koronát így egy hold szőlőnek kellene hozni 250 koronát, mely 7 százalékával megfelel 3500 korona értéknek.

Ezek szerint kerül egy magyarhold betelepített a szőlő 4-ik évegeig 2042—2642 koronába; és 3500 korona összegnek hozza meg a 7 százalékos kamatát.

A szőlők eladásánál ezen két számításnak kell szerepelni.

Az oskolázásról.

Az oskolázásnak az a célja, hogy a sima szőlővessző gyökeret-hajtson, hogy azután a telepítés vele könnyebben legyen eszközölhető.

Legtöbbször azonban nem éretik el vele a cél; azért, mivel a sima vesszők rosszul erednek meg; s felette sok elmarad belőlük.

Ennek oka az, hogy a levágott sima szőlővesszőt sok esetben kihagyják szikkadni, és a szikkadt vessző az okolában elvész.

De ha megered, sokszor alig hajt gyökereket, egy-két czérna szál vastagságú gyökér fejlődik rajta. Ennek pedig az oka abban keresendő, hogy a talaj nem lett oskolázásra előkészítve.

Nagyon téved az, aki azt hiszi, hogy az oskolázásnak bárminő talaj alkalmas, aki az oskolázást csakugyan kegyelemből rakja el.

Az oskolázásnak a talajt nagyon meg kell választani. A talaj humus-dus és könnyű legyen, mert csak a tápdus és könnyű talajban lehet a vesszőnek dus gyökereket hajtani.

Azért tehát azt a talajt ahová oskolázni akarunk, előbb meg kell jól trágyázni és azután meg kell fordítani.

Különösen nagy gond fordítandó arra a talajra, ahol jövő tavaszon ojtvány oskolát szándékozunk elhelyezni.

Számtalan panaszt lehet hallani, hogy a sima vessző, valamint az oskolába rakott ojtvány alanya gyenge gyökérzetet hajtott; és itt a hiba egyenesen a hibás eljárásában keresendő. Mert a jó tápdus könnyű talajban a vesszők rendszeren erős gyökereket hajtanak.

A gyökérzet pedig, különösen az ojtvány sikerére nagy befolyással van. Az erős gyökérzetű ojtványoknak a forradása is tökéletesebb; nagyon természetesen; mert az erősebb gyökérzet nagyobb táplálékot ad a tőkének; nagyobb fejlődésre készíti. És minél nagyobbra fejlődik a szőlőajtvány, annál erősebb és tökéletesebb a forradás,

Aki tehát jó sikert akar elérni, az ojtvány oskola helyét a használat előtt való évben e célra készítse elő.

Hasonlóképen járjon el, ha egyszerűen a sima vesszőt akarja gyökereztetni.

Még egy dolgot kívánok a vessző gyökereztetése körül elmondani. Aki teheti, simavesszőjét a levágás után azonnal rakassa őszszel az oskolába.

Az őszi oskolázás sokkal nagyobb sikert szokot adni. Ennek megfejtése abban áll, hogy az őszszel elrakott vesszőről télen át a földben a hej lepállik, és a gyökér képződés előbb teáll, és tavaszszon, midőn a vesszőt ültetnénk, már akkor a vessző végén a gombásodások láthatók, melyek alapját képezik a gyökér képzésnek.

Sokszor megtörténik, hogy az ojtvány gyökérzetét a cserebogár erősen megrágja. Ez ellen úgy védekezünk, hogy a Richter-féle oskolázás sorai közé imitt-amott mákot vetünk. A cserebogár paporja a mákot szerfelett szereti, s ha a talajban bogár van, az a mák tövét támadja meg, ahonnén a gazda egész könnyen, — mert a mák elhalása az ő ott létét jelezi — kipsztithatja.

Még azzal is előlehet segíteni az oskolába rakott szőlővessző gyökérképződését, ha az oskolát nyáron át többször erősen mélyen megkapáljuk. Ezzel megporhanyítjuk a talajt, mely porhanyítás által a légeny a gyökérzethez jut és a fejlődést felette rohamosan elősegíti.

Az oskolát nem szabad sűrűn ültetni. A sűrű ültetés rossz eredményt ad. Az egyszerű sima alanyvessző gyökereztetésénél teljesen elegendő, ha a vesszők 10—12 mméter távolságban lesznek ültetve: az ojtvány oskoláknál ez a távolság kevés, ott legalább 16—18 mméter távolságot kell betartani.

Különösen gondot kell arra is fordítani, hogy a vessző mélyen ne legyen a földben. Mélyen oskolázott vessző sohasem fejlődik, úgy, mint a melyeket a nap melege a felső homokban éri.

Az oskolába rakott vesszőt hegyezni nem tanácsos. Hagy fusson az szabadon. Mert a hegyeléssel a fejlődés egy rövid időre megakad, holott különösen az ojtványnak a teljes időben szüksége van a fejlődésre. Ugy is elég késő rakatik ki; s ha még ebből az időből is elveszünk 8—10 napot; akkor az ojtvány fejezetének beérése szerfelett kétes.

Együttélés kérdése.

Az egyesülés avagy együttélés kérdése sok szőlésznek gondot ad. Számtalanan vannak még most is szőlészek, akik azt a kérdést vetik fel, vajjon: az alany vessző tulajdonsága befolyással van-e a reá nemesített európai fajra? Más szóval: hogy az amerikai alanyfajra nemesített európai vessző megtartja-e előbbi tulajdonságát? avagy nyer vagy vesz a nemes tulajdonából a reá nemesítés által.

Sokan azt akarják ezzel bizonyítani még manapság is, hogy az ojtvány szőlő boraiban a régi jelleget nem lehet feltalláni.

Habár ezen kérdés túlhaladott állásponton van, mindamelett az egyesek megnyugtató és a helytelen felfogás helyesbitése végett helyén találjuk, hogy ezen kérdéssel foglalkozunk.

Minden hosszas bevezetés nélkül egyszerre kijelentjük, hogy az ojtás által az európai fajszőlők nemes tulajdonságaikból mit sem vesztenek, sőt az ojtvány sokkal szebb fejlődésű szőlőt ad, mint a régi európai töke. Az ojtványon a fürtök fejlettebbek, a bogyók nagyobbak, sőt legtöbb esetben jobb bort adnak mint a régi ojtatlan szőlők.

Egyszerű ennek megtejtése. Az amerikai alany vesszők gyökérzete hasonlítatlanul dusabb mint az európaié.

Az amerikai vesszők gyökérzete roppant nagy számban el van terjedve a talajban, és így a talajban levő táperőt nagyobb mennyiségben veszi fel; s így jobban táplálja a fürtököt.

A jól táplált fürtök nagy lédus bogyókat nevelnek, a bogyó héja jobban kivékonyodik, és a szőlő jobban beérik.

Már eddig is el van ösmerve az, hogy az ojtványszőlő dusabb termést és jobb bort ad. A borvevők az európai szőlőt már gyalog szőlőnek nevezik, és az ojtványszőlő borát jobb árban veszik és fizetik.

Be van tehát igazolva az, hogy az ojtvány szőlő jobb bort ad mint az európai szőlő ezelőtt adott.

Ennek az erősítésére csak egy körülményt vagyok báto fölemlíteni

Az amerikai alanyvessző a 14 nappal előbb életre kel mint az európai. Még az európai vesszők rügyei meg sem indulnak, amikor az amerikai vesszők rügyei pattogni kezdenek. Ennek folyamánya az, hogy az ojtvány előbb virágzik, előbb fejlődik és előbb érik mint az európai szőlők. Ezen körülmény a korai érés- sel a szőlő bogyóját előbb beérleli s így a szüretet is előbbre viszi. Az pedig szerfelett lényeges kérdés a bor minőségére, hogy mikor szüretelünk. Mert a késői szüret legtöbbször rothadt szőlőt ad, míg a korai szüret alkalmasabb időben eszközölhető.

De hát czikkünk czime az együttélés vagy műnyelven »af- finitás az tehát volna még elbírálandó, hogy az alanyvessző ké- pes-e a nemesítéssel együtt összeforrva élni? ha igen: ezen együtt- élés tartós-e?

Tény az, hogy az ojtványszőlőkben az együttélés tekinteté- ben nagy a különbség.

Tény az, hogy vannak fajok, amelyek néhány év múlva visszaesnek, és viszont vannak fajok, melyek erős fejlődésben vannak.

Tehát a fajok együttélését illetőleg feltűnő a különbség.

Nézzük meg például a fehér és piros chaiseles fajokat. Sok helyütt láttam 4—6 éves chaiseles ojtványokat, melyek egészen visszaestek.

Hasonlóképen láttam a visszaesést például az olaszrizlingnél

is, és még egyéb csemege fajoknál. Csakhogy a visszaesés elbírálásánál felette körültekintőnek kell lenni.

A visszaesést nem szabad mindig a nemes fajnak rovására irni. A visszaesés sok egyéb okból is származhatik.

Származhatik a tőke betegségéből, — a talaj alkalmatlanságából; az alany helytelen megválasztásából, — a hibás felületes munkáltatásról, és végre legtöbbször származik a belytelenül alkalmazott metszésből.

Midőn tehát a visszaesett tőkét az együtélhetés és affinitás tekintetéből bíráljuk, a fönnebb elmondottakat erősen kell figyelembe vennünk, s csak mindazok figyelembevételé mellett lehet az együttélés bírálatot megejtenünk.

De ha a fenti okok nincsenek jelen és még is van visszaesés; akkor lehet a visszaesést az együttélés folytán elbírálni.

De hát eddigelé az az általános tapasztalat, hogy van ugyan különbség a fejlődésben és visszaesésben, de azok leginkább a fennebbi okok valamelyikében rejlik.

Csak egy általános szabály van; ezt tudni kel! minden szőlős gazdának, hogy minél kevesebb termést ad a szőlő: annál dúsabb a vessző és lombozat fejlődése; és megfordítva, minél nagyobb termést hoz a szőlő annál kisebb a lomb fejlődése.

Ezt igazolták a gazdát bolondító szőlőfajok, mint az egymaga kadarka, a fehér hajnos, a bakator, és olyan fajok melyek rugni szoktak.

Mint a buzakalásznál a megrakott kalász lehaitja fejét: és az üres fen mutatkozik, úgy a dús termést adó szőlőfajok is kisebb lombozatot hoznak mint a terméketlen rugos fajok, amelyek nagy dús levélzetükkel erős fajukkal messziről feltűnnek.

Tehát ha azt akarjuk elbeszélni, hogy melyik európai faj szőlő egyesül jól és fejlődik melyik alanyon, a fönnebb elésorolt körülményeket figyelembe kell venni; ezek figyelembevétele mellett legyen a bírálat a megállapodás kimondva.

Mert tagadhatatlan az, hogy egyik európai szőlőfaj jobban fejlődik ugyanazán alanyon mint a másik.

Például csak egyet hozok fel. Az olaszrizling hamarabb visszaesik mint például a kövidinka. A chasseles fajok előbb visszaesnek mint a muskatály fajok.

A kadarka, a mézes fehér, ezerjó, rakszőlő felette jól tartja magát.

Az oportó, burgundi tartósan erősen fejlődik a ripária-portális alany vesszőn.

Ezekből az látható, hogy egyik másik európai fajok fejlődése között feltűnő különbség van, azért azután a gazdának ezt felette nagy figyelemmel kell kísérni, amelyik európai faj a talaj és vidéken jól beválik: a legnagyobb súlyt arra helyezze és azt szaporítsa.

ABONYI.

Mit tegyünk a rossz szőlővel?

Kezdetben midőn az európai szőlőket egyes vidékeken a filoxera kipusztította az amerikai szőlővesszők ültetésével nem haladtunk annyira, hogy az ojtáshoz fajtiszta alkalmas európai fajokat szerezhettünk volna be. Így történt azután az, hogy mikor szükségünk lett volna, akár a fásajtás akár a zöldajtás készítésénél az európai szőlővesszőkre vagy rekenőkre: kellő mennyiséggel nem rendelkezünk.

Ennek eredménye lett az, hogy a kezdetben ültetett szőlők keverékek lettek, hogy benne sok olyan faj szőlők vannak, amit a gazda manapság nem szívesen lát a szőlőjében.

Különösen ott fordul ez elé nagy mérvben ahol a szőlőket ékojtással nemesítették.

Azért van az ilyen szőlőben legtöbb rossz fajta, mivel az ékojtáshoz mindig a vastag ojtó gallyat keresték.

Tudvalevőleg pedig azon fajok vesszőjei szoktak vastagra nőlni, amelyek rossz termők, így azután sok szőlőben sok rossz termő szőlő van.

Rossz termő szőlőnek nevezzük azokat, amelyek a virágzásban rugnak. Az ilyen szőlők rendszeren meddők.

Kora tavasszal rengeteg termést ígérnek, ámde a virágzáskor elmennek aratni a bogyók.

Igy nevezi a szőlés a rugó szőlő elrugását. Azután a tőkéi egy-két esetben nagy bogyó maradt a többi apró zöld serét nagyságú marad.

Nem szabad azonban ezt a rugást, más rugással összekeverni. Mert van időjárás amikor egyébként a jó termő szőlők is rugnak.

Ilyenek a mézesfehér, a gohér, a csóka szőlő stb. Ezek akkor rugják el csak termésüket, ha a szőlővirágzásakor ködös vagy hűvös esős idő van.

Tehát ezek esetenként rugnak. És az elrugások abban találják magyarázatát, hogy a köd és csapadékos időjárásban a termékenyítő himpor nem repül, és így meddő marad a hógó. Apró éretlen zöld lesz a bogyó még szüretkor is.

Igy látunk azután sok esetben szüretkor is olyan szőlővesszőket, amelyekeken egyik hógó kifejlődött érett, a másik pedig apró zöld.

Mint mondám. Ezek a fajok csak az időjárás befolyásától rugnak.

Vannak azonban szőlőfajok, melyek legtöbb esetben rendszeresen elrugják virágjukat.

Ezek a fajok tavaszon felette duseu fakadnak; rengeteg termést hoznak. De a virágzásban elhullajtának és a fürtön egy-két szem kifejlődött szőlő bogyó marad.

Ezeket nevezik gazdabolonditónak. És ez igazán jó elnevezés, mert csak bolonditnak de nem adnak termést.

Ilyen faj van a fekete, a fehér és piros szőlőkben is. Sőt vannak osemegefajok, a melyek egyenesen ebben a nagy betegségben szenvednek.

A fekete fajok között az egy magú kadarka, — a fehérek között a rugós furmiu, — a hajnosa; piros fajok között a bakator, — a ese-

mege fajok között a madlen-angevina, — a piros és fehér napoleon, — a halhólyag stb.

Most már az a kérdés, ha a szőlőben ilyen fajok vannak, mit tegyünk ezekkel a hasznotnemadó gazdabolondító fajokkal.

Először is az ilyen faj szőlőket, meglehet ösmerni a felettéb dus fejlődéséről.

Ősszel szüret előtt az ilyen fajokat a vesszők visszatörésével kikell jegyezni; és azután e reá következő tavaszon egész bátran minden tétovázás nélkül, az összeforadás alatt elvágni és ékre beojtani.

Nincs ezen mit okoskodni való. Egyedüli gyógyítás ez. Ha az ékojtás megered, ami legtöbb esetben bekövetkezik: kész a javítás. Ha meg nem ered, kihajt az alany, és azt belehet még azon évben zölden nemesíteni. Ha azután megered eldönteni. Ha pedig az követkáznék be, hogy nem hajt ki ősszel, kikell dobni az evlezzett alanyt, a helyére legalább két éves erős gyökerzetü ripária-portális vesszőt kell ültetni.

Igy azután megszabadulunk a rossztókéktől.

Könnyen megy ez csak nem kell sokat okoskodni.

A lombvörösödés.

Több szőlőben látni lehet ősszel azt, hogy a szőlő lombozata előbb megbarnúl aztán megpirosodik.

Ez a betegség három okból származhat.

Származhatik abból, hogy a szél összetöri zuzza a szőlő levelét. Ez esetben a baj a szőlőlevélnek a szélein kezdődik, és halad át a levélzetre.

De származhatik abból is, ha nyáron nagyhőségben hirtelen lehülés ekkor az eső megcsapja. — Az így támadt vörösödés foltokkal kez, dődik, a levélzet sokszor kilyukad. De azután tovább nem halad.

Az olyan szőlőtő azután, a melyik ilyen betegségbe esik, abban az évben nem képes a fürtök bogyóit teljesen beérlelni.

Ezen betegség ellen nincsen semmi orvosság,

Származhatik a szőlőlombnak megpirosodása abból is, ha azt a szabad szemmel alig látható, apró bogarak megtámadják.

Ezeket az apró bogarakat *Tetranychus telarius*nak magyarul atkának nevezik.

Ezek az apró bogarak a télen át a tőkék hancsai alatt a karók repedései között tartózkodnak. Tavaszon életre kelnek, s már június és július hónapjában rengetegül elszaporodnak.

Ezek az apró bogarak a szőlő zöld leveleken tartózkodnak, a leveleket összeszurdosák. És így összeszurdosott levelekből a nedvet kiszívják.

Az így megtámadott level előbb zsugorodni kezd, azután lehull.

Ezen atkanak a pusztítása a tőkét bár megtámadja de tönkre nem teheti. A reá következő évben a tőke ismét és pedig hibátlanul kihajt, és ha az atka nem támadja újra meg: helyre jön. De ha újból megtámadja, akkor azután mint más növény, melynek levélzete megtámadtatik:

szintén visszaesik.

Ez ellen úgy lehetne védekezni, ha a tavaszon, mielőtt az atkák életre kelnek, a tőkét karókat forró vízzel léöntenek. De hát ki vállalkoznék az ilyen orvoslásra!

Származhatik még pirosodás a gomba betegségtől is.

Néha Julius hóban egy vagy több tőkének lombjain apró színű piros foltok támadnak, melyek azután egybeolvadnak annyira, hogy a tőkén az összes lombzat piros vagy sötét barna lesz.

Ezt másként barnaságnak — is nevezik, amely Plasmodiaphora Vitis nevű gombától származik.

Az a tőke amelyiket a nevezett gomba megtámad a szőlőfürtöt megérlelni nem lesz képes.

Ez ellen nincsen semmi védekezés.

Összegezve az egészet, a lomb pirosodás nem oly betegség, mely ellen védekezni kellene: ha itt-ott látható is egy-két ilyen pirosodó lombos tőke, hát nem kell miatta megijedni, mert a baj átmeneti; de egyébként is nincsen ellene elfogadható gyógyítási eljárások.

Kérdések és feleletek

Kérdés: Helyes-e a telepítésnél a szőlő közé valamit ültetni?

K. A.

Felelet. A régi szőlészetben amikor a karó művelés nem divott, amikor a szőlőtőkét és sorokat sűrűbben ültették, egyes vidékeken a szőlő sorok közé leginkább babot ültettek.

Ez általános eljárás volt, úgy hogy nem volt gazda aki a szőlő sorok közé babot ne ültetett volna.

Sok esetben megtörtént az, hogy a szőlőközé ültetett babtermés a munkáltatási kiadásokat telezte.

Mindennek daczára a szőlő beérése ellen nem volt semmi panasz.

Most a tőkék valamint a sorok majdnem még egyszer oly távolságra vannak ültetve, s ime ezen újabb szőlőkultúránál a szőlők közé mit sem ültetnek. Az a kérdés tehát: vajjon helyes-e ezen eljárás?

Ha onnét indulnánk ki, hogy a szőlőtőkék közé való ültetés tesz-e kárt a szőlőben a multakon okulva azt kellene mondanunk, hogy nem tesz jelentékeny nagykárt. De hát nem is ez tulajdonképpen az oka annak, hogy a közéültetést mellőzzük, de az, hogy a magas karó művelés mellett a szőlő nagy lombzatot csinál és a közé ültetett bab vagy egyéb nem fejlődik ki. Ez oka annak hogy a közé ültetést most már mellőzik.

Kérdés. A mohás fásajtványaim az oskolában igen szép eredményt adtak. Azonban ősszel nem lévén még a talaj megfordítva, mit tanácsol Szerk. ur, Kiszedessem-e az oskolából az ojtványokat, és úgy vermeltessem el a homokba avagy csak maradjon meg az oskolában az ojtvány és a tavaszon az ültetés előtt szedjen ki?

F. E.

Felelet. Ha ősszel nem ültetheti el az ojtványokat, akkor nincs értelme annak, hogy kiszedje. Jobb helye van annak az oskolában; csak arra kell vigyázni, hogy jól belegyen fedve, nehogy a télen át elfagyjon.

Kérdés. A kövidinka szőlő metszését hogy leghelyesebb eszközölni? Tanácsolja-e szerk. ur, hogy az szálvesszőre metszessék?
G. G.

Felelet. A kövidinka oly dus termő szőlő, hogy azt magasra metszeni hátrányos volna. — Ezen faj még a tőke fejezetéből is kihozza termését. A kövidinka egy rendkívül dusan termő szőlő-faj, egyáltalában nincs értelme annak, hogy az szálvesszőre műveltessék.

Kérdés. Az oskolában levő ripária-portális vesszőjeim rosszul eredtek meg. Ritkán hajtott ki, így ezután elhatározottani, hogy a reá következő évben ott helyben zölden benemesíteni, s így nyerek gyökeres zöldojtványt.

Amint tervezetem úgy történt. Csakhogy most megvagyok akadva, mert nem tudom kieszelni, miként lehet ez a gyökeres zöldojtványt úgyesen elültetni, ugyanis az a hiba, hogy a hajtása magas, hát hogy ültessem el?

K. J.

Felelet. Az ilyen gyökeres zöldojtványt a következőképen lehet elültetni. A gödröt ásóval jó erősen kikell ásni a zöldojtványt karikába kell hajtani és úgy tenni be a földbe, hogy a fejezet szabályszerűen essék. Így azután a hosszú nyaka és a gyökérzet a földbe kerül. — Ugy kell összehajtani körülbelül, mint a pécek a sóspercet hajtják. Így azután egész szabályosan lehet vele ültetni.

Eladó szőlővessző.

Eiado ojtványok.

Gyökeres fásojtások : (Ripária-portalis alanyon)

Piros chasseles ezre	200 K.		Kadarka ezre	200 K.
Fehér chasseles »	200 K.		Mézes-fehér ezre	200 K.
Muskát ottenel »	200 K.		Csuda szőlő száza	40 K.

Sima zöld ojtványok :

Kadarka ezre	100 K.		Olasz-rizling ezre	100 K.
Mézes-fehér ezre	100 K.		Kövidinka »	100 K.

==== Csuda szőlő száza 20 K. =====

Európai csemege fajok.

Sima. Gyökeres

Muskat Alexander. Ennek a tulajdonsága az, hogy a husa kemény. Eléggé illatos, zöldes sárga színű. Igen jó faj, szállításra igen alkalmas. Érik szeptember hó végén 10 drb. ára — — — — —	—40.	—80
Muskát Biffer. Nem kemény husu. Finom zamatu. igen bő termő. Nagy bogyókkal s apróbb fürttel, szeptember hó közepén érik. 10 drb. ára — — — — —	—60	1.20
Muskát Boowod. Hasonlit a mutát alexanderhez Felette nagy termést ap Husos, tehát szállításra alkalmas. Kiváló finom izü. Érik szeptember hó végén 10 drb. ára — — — — —	—60	1,20
Muskát Bl. queen Viktória. Igen korán, már augusztus hó végén érik. Rendkívül nagy fürtü. Ha megérik a bogyók rozsdás sárgásak lesznek. Szállításra igen alkalmas — 10 drb. ára — — — — —	—60	1.20
Muskát czitonelle. Igen zmatos. Sáraga nagy bogyóju. — Érik szeptember hó elején, szállitható 10 drb. ára. — — — — —	—60	1.20
Muskát Croquant. Egyike a legédesebb szőlőknek, színe zöldes sárga. Érik szeptember hó elején Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	—40	—80
Muskát Damaskusi. Ennek a tulajdonsága az, hogy az ojtványon rendkívül buján él, diszlik és tartós. Fürtje nagy, bogyója igen nagy, zöldes fehér. Kiválóan kellemes későn érik. Szállitható — 10 drb. ára — — — — —	—60	1.20
Muskát de Nautes. A passatutéhoz hasonlit, Igen korán érik. Szállitható, ropogós sárga szemü. 10 drb. ára — — — — —	—90	1.20
Muskát Herczegoviua Korán érő nagyfürtü. közép nagybogyóju, zamatos, szállitható. 10 drb. ára — — — — —	—50	1.—
Muskát Genuai. Fürtjei igen nagy, sárga bogyóju. Igen finom muskatály izü. A virágzásban néha rug, más későn érő fajjal kell keverve ültetni azért, mivel ez is későn érik. Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	—40	—80
Meuskát dr Hógg Róbert. Kiválóan hű termő, majdnem megszakadásig terem. Nagy fürtü, fehér zöldes bogyóju Finom muskatály izü, vastag héju, későn érő, Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	—60	1.20
Muskát Frontignan ronge. Bogyója nagy piros, gömbölyüs: Későn érik. Szállitható. 10 drb. ára. — — — — —	—60	1.20
Muskát Frontignan blancz. Fehérbogyóju mint az előbbi szeptember hó végén érik. Szállitható — 10 drb. ára — — — — —	—60	1.20
Muskát Ottonel. Kiválóan érdekes. Korán érő		

muskotat szőlő. Közepes fürtöket de sokat terem. Fő az, hogy nem rohad. Szállitható. — 10 drb ára	— .20	— .40
Muskát passantuti. Nagy fehér bogyóju kellemes muskotat izü, korán érő. Szállitható. 10 drb ára	— .40	— .80
Muskát Royal. Fekete nagy bogyóju, ritkás fürtü. Korán érő szállitható — 10 drb. ára — —	— .60	1.20
Muskát Szt. Albán. Az előbbihez hasonló, csak hogy nagyobb, közép érő muskotat izü. Szállitható 10 darab ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20
Muskát Tokaj Jardens. Nagy, világos, piros bogyóju, igen bő termő; közép érő. Szállitható. 10 darab ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20
Muskát Vanilia vagy Rozsdás muskotat. Ennek kiváló éa nemes jó tulajdonai vannak. Szállitható. 10 drd ára — — — — — — — — — —	— .40	— .80
Chasselles augevina. Korán érő nagy fürtü. Sárga nagy átiátszó bogyóju, bőtermő Szállitható 10 drb. ára — — — — — — — — — —	— .40	— .80
Chas de Angeres. Sárga zöldes bogyóju bőtermő, közép érő, kellemes izü. Szállitható. 10 drb ára	— .40	— .80
Chas Blanc. Ez a közönséges korán érő, bőven termő smert faj. Szállitható — 10 drb ára — —	— .20	— .40
has Fortineble dor. Igen nagy fejü. Sárgás húsos szemü. Korán érő. Szállitható. 10 drb ára —	— .40	— .80
Chas de Judea. Nagy fürtü Zöldes sárga szemü bőtermő. Szeptember végével érik. Szállitható. 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .60	— .80
Chas Imperial blanc. Fehér, nagy bogyóju, igen nagy fürtü. Korán érő. Szállitható. 10 drb ára —	— .80	1.40
Chas Jeruzsálem. Nagy fekete bogyóju, korán érő. Kiválóan finom. Szállitható. — 10 drb ára —	— .40	— .80
Chas Németpiros. Gyönyörű piros bogyóju bőtermő Szállitható. 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20
Chas Mathias. Korán érő nagy fürtü, bogyójai fehérek, barna folttal. Szállitható. 10 drb ára —	— .60	1.20
Chas Napoleon, Ritka nagy fürtü, óriási nagy aransárga bogyóju. Kellemes izü asztali disz. Az a hibája van, hogy néha rug, azért későn érő fajok közé kell ültetni s akkor pompásan terem. Későn érő Valód kincs. Szállitható 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .60	1.40
Chas Piros-Napoleon. Bogyója nagy és gyönyörű rózsapiros, a hamvasságánál fogva meglepő szőlő. Kissé savanykás Hanem disznek felülmulhatatlan. Késő érik, Szállitható. 10 drb ára — —	— .80	1.40
Chas Guen Viktória. Nagy fürtü sárga rozsdás nagy bogyóju. Szeptemberben rika. Szállitható 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20

Chas rouge. Gyönyörű világos piros színű, nagy termésű. Kiválóan alkalmas a szállításra 10 drb ára	— .10	— .40
Chas rongga royal. Sötétpiros színű gyönyörű szőlő. Felette nagy termő. Augusztusban érik, Szállitható. — 10 drb ára	— — — — — .20	— .40
Chas Szl. Fiakra igen nagy fürtű, sárga leveszemű rendkívüli bőtermő. Szállitható, 10 drb ára	— .70	1.40
Chas Tokaj angevina. Gyönyörű halványpiros felette dusan termő kellemes ízű szőlő. Szállításra pompás, 10 drb ára	— — — — — .40	— .80
Chas Zsidóországi Cseresznye-piros bogyoju bőtermő. Kiváló finom esemege. Középérő szállitható 10 drb ára	— — — — — .80	1.60
Chas Almeria. Nagy fürtű, fehér bogyoju bőtermő. Közép érő Szállitható 10 drb ára	— — — — — .60	1.20
Albilló Rendkívül szép télire eltenni való szőlő Fehér bogyojú, nagy fürtű Szállitható 10 drb ára	1.40	2.80
Buzellott óriási Óriási nagy fürtű és bogyoju Szállitható 10 drb ára	— — — — — 1.40	2.80
Gharmond rouge Sötét piros színű; nagy fürtű nagy bogyoju Kiválóan finom ízű felette bőtermő Legjobb cemege szőlők egyike Középérő szállitható 10 drb ára	— — — — — 1,70	2.40
Csodaszőlő Az összes zölők között a legnagyobb fürtű Vannak 2 kiló súlyuak is Sokszor oly izagy termés hoz hogy meg kell ritkitani Sohasem önr Borszőlőnek felette kifizeti magát De cemege sugőnek is szhanálható Szállitható 10 drb ára	— 1.50	2,—
Bhornichon Blanc. Nagy fürtű, nagy husos, sárga bogyoju, elsőrangú cemege, egészen korán érő — Szállitható, 10 drb	— — — — — 1.—	2.—
Chornicbon a grapes collosalies Igen nagy nagy uborka alakú, sárga szemű husos, pompás ízű, elsőrangú cemege. Szállitható 10 drb ára	— — — — — 1.20	2,40
Duchess of- Buckleák. Zöldes-sárga, nagyszemű muskolat ízű, bőtermő. Kiváló faj. Szállitható, 10 drb ára	1.20	2.40
Ezredéves Magyarország. Ez a mai szőlészetben a lehirhedt legértékesebb szőlő. Mint kiválóan szép, finom cemege faj, Szállitható 10 drb ára	— — — — — 1.—	2.—
Fürj tojás. Roppant nagy fürtű, nagy bogyoju, fehér szemű szőlő Középérő Igen értékes, csak hogy más hasonló időben erős fajjal keverve kell ültetni, különben magában néha rug. Szállitható 10 drb ára	— .40	— .80
Kecskececse Van kétféle, piros és fehér. Későn érő téli szőlő. Szállitható. — 10 drb ára	— — — — — .40	— .80
Kossuth Lajos. Nagy fürtű, nagy sárga bogyoju. Felette korán érő. Szállitható, — 10 darab ára	— 1.—	2.—

Spanyol vörös, Gyönyörű piros bogyóju, nagy fürtü, nagy termésű, korán érő. Szállítható 10 drb —.40 —.80

Reise de Calabre. Mint a neve mutatja, rendkívül uagy fürtü, nagy bogyóju, fehér édes szemű. Szép szőlő. Érik korán. Szállítható 10 drb ára —.60 1.20

Ezekon kívül vannak borszőlő fajok:

Kadarka, Mézesfehér, Kövidinka, Olaszrizling, Bur gondi, Opportó, Mustosfehér ezre — — = — — 8 kórker

A megrendelés alkalmával az érték egynegyedét előlegül kérjük: és tisztán olvasható nevet, lakást és vasuti leadó állomást. — Nagyobb megrendelésnél árcengedés történik,

Vesszők jól csomagoltatnak: a csomagolásért mérsékelt díj számíttatik.

Csomor Kálmán.

szőlő nagybirtokos.

Hydraulikus sajtó

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany úrcm
Pozsony 1902

Hydrau-
likus
sajtért.

szőlő- gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral, vagy 1 kosárral

Bor, gyümölcsbor és Gyümölcsnedv sajtókat

kézihajtásra
Herkules nyomóeszer
kezeléssel vagy vas-
tányérral

Gyümölcs és szőlő-örlőket, bogyózó-gépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket
gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességek a legújabb szerkezetben

MAYFARTHP H. és Trs. BECS. II.

különlegességi gyár gyümölcskertészeti gépekben.

Képes árajegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idején órán kéretnek

Nyomatott Sima Dávid könyvnyomdájában Gyöngyösön.